

obdobně na jiné případy, neboť jde o ustanovení výjimečné, které platí jen pro případ v něm vyslovený. Jest proto mylným názor rekursního soudu, že se pozůstává vdova může s úspěchem dovolávat ustanovení § 14 třetí odstavce uved. zákona. Nelze-li však ustanovení uvedeného zákona vůbec použít na případ, o nějž jde, což bylo, jak vyslovuje nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 28. února 1908, čís. 3 věstníku, především zjistiti, nebylo ani třeba zjišťovati, zda tu jsou věcné náležitosti kmenového statku.

Čís. 8740.

Žaloba podle § 37 ex. ř.

Záleží na tom, zda žalobcovo právo jest právem nedopouštějícím exekuci, a na tom, zda se tvrzené právo vztahuje k předmětu dotčenému exekucí. Právo vymáhajícího věřitele vlastníkova nabyté zabavením nároku dlužníka na vydání věci od chovatele (detentora) jest dotčeno exekucí na věc samu pro cizí dluh a jest právem, bránícím exekuci pro dluh nevlastníka na věc samu.

(Rozh. ze dne 23. února 1929, Rv I 1325/28.)

Žalovanému byla k vydobytí peněžité pohledávky povolena proti záložně K. exekuce zabavením a prodejem svršků (mezi jiným obrazů a psacího stroje). Žalující bance příslušela za Viktorem D-em peněžitá pohledávka a byla jí povolena exekuce zabavením nároku Viktora D-a proti záložně K. na vydání obrazů a psacího stroje. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se banka proti žalovanému rozsudku, že exekuce žalovaného proti záložně K. na obrazy a na psací stroj jest nepřípustná, ježto věci ty jsou vlastnictvím Viktora D-a. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Žalovaný vymohl si pro vykonatelnou pohledávku proti záložně K. v Praze dne 8. července 1925 exekuční zabavení věcí movitých, jichž vybavení z exekuce se žalobkyně domáhá. Tvrdí k odůvodnění žaloby, že pro ni byl později, dne 14. července 1925, zabaven nárok vlastníka těchto movitostí Viktora D-a. Exekuční soud v této exekuční věci, aniž napřed rozhodl o přikázání zabaveného nároku k vybrání, vydal příkaz poddlužnici, záložně K., by vydala výkonnému orgánu věci D-ovy. To však nebylo provedeno proto, že na záložnu K. byl zatím vyhlášen úpadek a místnosti, kde se předměty nalézaly, byly soudně zapečetěny. Prvý soud zamítl vybavovací žalobu, odpíraje žalobkyni aktivní oprávnění k žalobě proto, že zástavní právo, nabyté žalobkyní na zabavených věcech, ježto není v jejich držbě, nečiní exekuci nepřípustnou.

Odvolává se při tom na ustanovení §§ 37 a 258 ex. ř. a míní, že žalobkyně mohla uplatnit své právo žalobou určovací podle § 228 c. ř. s. nebo žalobou podle § 258 ex. ř. Odvolací soud neshledal správným, že jde o uplatnění zástavního práva na věc, ježto nárok, který žalobkyně zabavila, byl vlastnickým nárokem Viktora D-a na vydání věci, a soudí, že nejde ani o obligační nárok samé žalobkyně. Přes to však upírá žalobkyni oprávnění ke sporu proto, že si vymohla jen zabavení D-ova nároku na vydání věci, ale tento nárok jí nebyl přikázán k vybrání. Ná-zory nižších soudů nelze schváliti a dovolatelka je právem napadá. § 37 ex. ř. ustanovuje, že proti exekuci může třetí osoba podati žalobou odpor, tvrdí-li, že k předmětu exekucí dotčenému, k jeho části nebo k jednotlivým předmětům příslušenství nemovitosti do exekuce vzaté má právo, nedopouštějící výkon exekuce. Žaloba může směřovati i proti vymáhajícím věřitelům i proti povinnému jako společníkům v rozepři. Zákon nerozeznává, zda jde o právo věcné či osobní. Záleží tedy jen na tom, zda tvrzené právo jest takového rázu (obsahu), že exekuci nedopouští, a pak na tom, zda se vztahuje tvrzené právo k předmětu exekucí dotčenému. Jest ovšem správné, že zástavní právo k věci movité nebo jiné právo na přednostní uspokojení z movité věci nepokládá zákon za právo, bránící exekuci na věc, a nedovoluje, by ten, kdo má takové právo, ale není v držbě věci, jehož právo k držbě (detenci) již vykonávané není exekucí dotčeno (§ 262 ex. ř.), odporoval zabavení (exekuci) žalobou, nýbrž poskytuje takovému oprávněnému jen žalobu o přednostní uspokojení z výtěžku exekuce podle § 258 ex. ř. Jest to přirozeno, protože takovýto oprávněný mohl by dojíti uspokojení zase jen zpeněžením věci exekucí, jemu má sloužiti pro jeho právo věc jen svou hodnotou, a proto pravidelně nemá důvodu, by se bránil zpeněžení věci na cizí návrh, ano jeho právo na přednější uspokojení bude zachováno. Ale v souzeném případě nejde o souběh a střetnutí se práv zástavních nebo přednostních na věci samé nabytých, nýbrž o střetnutí se nároku nabytého zabavením věci, tedy soudcovského práva zástavního, práva úkojného k věci s nárokem vlastnickým na vydání věci, který ovšem uplatňuje věřitel vlastníka z důvodu, že si dal vlastníkův nárok zabaviti, čímž ovšem nenabyl ještě zástavního práva soudcovského na věci samé. Podle § 258 ex. ř. mohlo by se řešiti střetnutí práv, jichž by nabyl někdo, komu ji Viktor D. zastavil, nebo jemuž by příslušelo zákonné právo zástavní, zadržovací právo neb i jiné přednostní právo k věci se soudcovským právem zástavním, nabytým proti vlastníku Viktoru D-ovi. Ale touto žalobou nelze řešiti rozpor mezi nárokem na vydání věci, uplatněným vlastníkem nebo jeho odvodcem, a mezi věřitelem, pro nějž byla věc exekučně zabavena pro cizí dluh pouhého detentora věci. Tu nejde o rozpor dvou práv na věci cizí, nýbrž o rozpor vlastnictví Viktora D-a a práva odvozeného z tohoto vlastnictví na vydání věci věřiteli vlastníkovu se zástavním právem soudcovským, nabytým proti udánlivému nevlastníku. Zde tvrdí se neplatnost zástavního práva z důvodu, že byla zabavena věc cizí, z důvodu nedostatku vlastnictví povinného, a nejde jen o přednost práv čelících k uspokojení

pohledávku z hodnoty věci podle § 258 ex. ř., nýbrž o neplatnost nabytí soudcovského práva zástavního (práva na uspokojení) pro nedostatek vlastnictví povinného. Proto právem odvolací soud neshledal tu podmínky žaloby podle § 258 ex. ř. I žaloba podle § 37 ex. ř. jest žalobou určovací, čelící k určení nepřipustnosti exekuce, jenže zájem žalobcův jest již v tom, že exekucí byla dotčena jeho práva, jež jí nedopouštějí. Ale odvolací soud není v právu, míně, že právo žalobkyně jest dotčeno neb ohroženo teprve od doby, kdy byl jí přikázán nárok na vydání věci k vybrání. § 308 ex. ř. stanoví jenom, jaká oprávnění má věřitel, který si dal pohledávku (nárok na vydání věci) přikázati k vybrání. Ale tímto ustanovením zákona není řečeno, že exekucí pro cizí dluh na věc, jež má býti vydána vlastníkovu věřiteli, nemůže býti dotčeno právo tohoto věřitele na vydání věci. § 308 ex. ř. určuje jen oprávnění věřitele, jichž potřebuje k aktivnímu uplatnění svého nároku, ale neurčuje, kdy je jeho právo cizí exekucí dotčeno a jak a kdy se může brániti cizímu zásahu do svého oprávnění tím, že exekucí bylo naň saženo. Že exekucí žalovaného byl dotčen nárok žalobkyně jako věřitelky vlastnickovy na vydání věci, nabytý jeho zabavením, plyne již z úvahy, že kdyby se jí právo obrany proti takovému zásahu odepřelo, mohl by věřitel detentorův, zabavivší věci pro dluh cizí, dojíti uspokojení z hodnoty věci dříve ještě, než by skutečný vlastníkův věřitel dosáhl přikázání k vybrání a v důsledku jeho teprve vydání věci a tím soudcovského práva zástavního k věci samé, zejména, an vlastník ani už nebude míti zájmu na tom, by se nepřipustnosti exekuce pro cizí dluh domáhal. Takovým způsobem by hodnota věci vlastnickových nesloužila k úhradě pohledávek jeho věřitelů, nýbrž i k úhradě pohledávek nevlastníka, který nemá nároku na uspokojení z hodnoty věci cizí. Proto je i právo žalující, vymáhající věřitelky vlastnickovy, nabyté zabavením tohoto nároku na vydání věci od detentora dotčeno exekucí na věc samu pro cizí dluh a je právem, bránícím exekuci pro dluh nevlastníka na věc samu. Nižší soudy, vycházejíce z opačného nesprávného názoru právního, nezapomínaly se tím, zda Viktor D. byl vlastníkem zabavených věci a záložna K. vlastníci nebyla, dále významem toho, že vybavovací žaloba Viktora D-a proti záložně K. byla pravoplatně zamítnuta, a zda rozsudek v této věci působí proti žalobkyni, dále neuvážily význam okolnosti, že se Viktor D. vzdal odvolání a že žalovaný nabyt exekučního (soudcovského) práva zástavního na věci dříve, než žalobkyně zabavila nárok na její vydání.

Čís. 8741.

Příslušnost podle § 87 a) j. n.

Obchodníkem ve smyslu § 87 a) j. n. není družstvo, jehož účelem jest zpracovati a zužitkovati hospodářské výrobky vyráběné jeho členy.

(Rozh. ze dne 23. února 1929, R II 57/29.)